

ІВАНИШИН І. М., МИЦКАН Б. М.,
Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника

ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТІВ У ГАЛУЗІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ

Анотація. Проаналізовано основні завдання та шляхи реалізації інформаційно-комунікативної підготовки студентів в області фізичного виховання і спорту, розкрито зміст навчальних курсів, запроваджених на факультеті фізичного виховання і спорту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Ключові слова: інформаційно-комунікативні технології, спеціалізовані комп'ютерні програми, навчальна діяльність, професійна діяльність.

Аннотация. Проанализированы основные задания и пути реализации информационно-коммуникативной подготовки студентов в области физического воспитания и спорта, раскрыто содержание учебных курсов, внедренных на факультете физического воспитания и спорта Прикарпатского национального университета имени Василия Стефанька.

Ключевые слова: информационно-коммуникативные технологии, специализированные компьютерные программы, учебная деятельность, а профессиональная деятельность.

Annotation. The main tasks and ways of an informatic-communicative preparation realization of students mastering physical training and sport are analyzed, the content of educational courses usage on physical education and sport faculty of Precarpathian National University named after Vasyl Stefanyk is j disclose.

Key words: informatic-communicative technologies, special computer programs, educational training, professional training.

Вступ. Розвиток інформаційної інфраструктури суспільства і професійної діяльності висувають ряд нових вимог до підготовки фахівців. Вивчення інноваційного педагогічного досвіду і аналіз науково-методичної літератури показав, що використання сучасних комунікаційних і інформаційних технологій є найважливішим резервом вдосконалення системи багаторівневої педагогічної освіти.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Авторами робіт [1-11] обкреслено основні проблеми та можливості використання сучасних інформаційних технологій у професійній діяльності фахівців з фізичної культури і спорту. Відмічено, що до недавнього часу інформаційна підготовка в інститутах і на факультетах фізичної культури і спорту зводилася до прослуховування невеликого, не професійно орієнтованого курсу „Інформатика”, найчастіше без наявності матеріально-технічної бази, що вже не відповідає вимогам сьогодення. Тому, нагальною потребою галузі фізичного виховання і спорту стала підготовка високопрофесійних спеціалістів, що грамотно володіють методами отримання, зберігання, перетворення, обробки, захисту і використання інформації за допомогою комп’ютерно-комунікативних технологій в області фізичної культури і спорту.

Мета роботи. Висвітлити основні напрями, завдання та форми організації навчальної діяльності студентів факультету фізичного виховання і спорту Прикарпатського національного університету з оволодіння інформаційно-комунікативними технологіями.

Методи та організація досліджень. З метою висвітлення досвіду використання у вищих навчальних закладах комп’ютерних технологій навчання, створення програмних засобів навчального призначення проведено аналіз та узагальнення даних науково-методичної та спеціальної літератури, анкетування та опитування проведені з метою вивчення попиту студентів, метод моделювання – з метою створення електронного засобу навчання „Спортивна метрологія”. У дослідженні взяло участь 94 студенти II-V курсів.

Результати дослідження. Індивідуальний підхід у фізичному вихованні і його реалізація на основі комп’ютерно-комунікативних технологій включають практичні завдання, загальні і спеціалізовані програми, які надалі можуть бути використані студентами в їх Тому основними завданнями формування інформаційно-комунікативної культури студентів інститутів і факультетів фізичного виховання, на нашу думку, є:

1. Набуття певного базового рівня знань з інформаційно-комунікативних технологій.
2. Набуття практичних навиків використання комп’ютерів у практиці фізичної культури і спорту.
3. Розвиток творчих здібностей.

Для реалізації поставлених завдань на факультеті фізичного виховання і спорту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника крім загально-ознайомлюючого, не професійно-орієнтованого предмету “Інформатика” впроваджено спеціалізований курс „Інформаційно-комунікативні технології у фізичному вихованні” (IV курс).

Програми даних курсів передбачають вивчення:

1. технологій комунікацій, що реалізуються в письмовому вигляді (електронна пошта, списки розсилки, електронні дошки оголошень, чати);
2. технології для реалізації візуальних контактів (стандартні образи і анімації з ClipArt Gallery, презентації MS PowerPoint, відеофільми, системи телеконференцій);
3. технологій передачі файлів (розробка вебсторінок, електронних навчально-методичних матеріалів, кейс-технології, в яких навчально-методичні матеріали комплектуються в спеціальний набір – кейс і передаються студенту для самостійного навчання з періодичними консультаціями у викладача).

Велика увага приділяється Інтернет-технологіям, оскільки вони є найбільш важливими з точки зору формування інформаційно-комунікативних навичок студентів [12]. У цілях доступу викладачів і студентів до різних електронних каталогів, бібліотек, банків даних і т.д., а також для телекомунікаційної взаємодії всіх учасників навчального процесу і працівників університету в університеті реалізований вихід в глобальну мережу Інтернет і організований власний поштовий сервер.

Розглянемо, яким чином можна використовувати ці можливості для організації навчальної діяльності студентів.

У табл. 1 подано види навчальної діяльності студентів в Інтернет-мережі, які сприяють формуванню базових інформаційно-комунікативних навичок.

Таблиця 1

Види навчальної діяльності студентів в Інтернет-мережі

Від роботи в Інтернет-мережі	Навчальна діяльність
Пошук інформації	написання рефератів складання анотованих посилань рецензія на сайт з теми робота з веб-квестами збір мультимедійного матеріалу до певної теми ілюстрація своїх текстів матеріалами з Інтернету
Збір інформації	проведення опитувань консультації експертів
Спілкування	віртуальні зустрічі переписка обговорення рольові ігри
Публікації в мережі	створення тематичних веб-сторінок, веб-квестів публікація курсових, дипломних робіт, статей створення тематичних банків даних створення мультимедійних ресурсів

Сьогодні однією з характерних рис освітнього середовища є можливість студентів і викладачів звертатися до структурованих навчально-методичних матеріалів, навчальних мультимедійних комплексів [13-15]. З цією метою був розроблений електронний навчальний курс „Спортивна метрологія” і наданий час проводиться контрольний експеримент, мета якого обґрунтувати ефективність використання електронного посібника у навчальному процесі студентів. Метою цього курсу є залучення студентів до перспективних освітніх технологій і орієнтація їх на творче і продуктивне використання інформаційних технологій у своєму навчанні, майбутній професійній діяльності і в процесі самоосвіти і підвищення кваліфікації.

Оцінювання нових технологій стає все більш важливим у міру збільшення їх присутності в освітньому процесі. Так, опитування та анкетування студентів факультету показало, що 86,5 % опитуваних хотіли б удосконалити навички використання інформаційно-комунікативних технологій (Internet Relay Chat, IRC, ICQ, Інтернет-телефонія). Серед них 35,6 % хотіли б вивчати спеціалізовані прикладні програми, які стосуються експертних систем та організації навчально-тренувальної діяльності.

Частково такі прагнення студентів реалізуються на практичних заняттях, де їм пропонуються:

- технології створення тренерської документації засновані на програмах обробки текстової документації, створенні підсумкового документу, що містить дані, підготовлені в різних програмних засобах;
- пакети прикладних програм для математико-статистичної обробки результатів спортивних тестувань (Statistica);

На базі кафедри теорії та методики фізичної культури і спорту вже діють комп'ютеризовані вимірювально-діагностичні системи “Велокардіографія” та „Спірометрія”. Однак, відсутність приміщення під спеціалізовану лабораторію робить неможливим доступ до цих програм всіх бажаючих.

Подальші дослідження будуть пов'язані з вивченням ефективності використання електронних засобів підтримки навчання та спеціалізованих прикладних програм. З цією метою планується придбати ряд прикладних програм, які можуть бути використані в тренувальній і змагальній діяльності: BIO – біоритми індивідуума; кольоровий психологічний тест LUCHER (Люшера); COMMUNIC – комунікабельність людини; KETTEL – тестування людини за 16 параметрами.

Висновки.

Аналіз стану питання показує, що на сучасному етапі інформаційно-комунікативні технології у системі фізичної культури і спорту ще не знайшли належного застосування з ряду як об'єктивних, так і суб'єктивних причин. Для вирішення поставлених завдань необхідно:

- сформулювати основні вимоги до інформаційно-комунікативної підготовки фахівців з фізичної культури і спорту;
- проводити подальші наукові дослідження з метою вивчення можливостей сучасних інформаційних і комунікативних технологій в підготовці фахівців з фізичної культури і спорту;

- підготувати до видання в електронному варіанті підручники і навчально-методичну літературу з урахуванням професійної спрямованості майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту;
- створити умови для використання інформаційно-комунікативних технологій у навчально-тренувальному процесі, тобто вирішувати питання, пов'язані з оснащенням факультету відповідними технічними засобами і комунікаціями.

Література:

1. Волков В. Ю. *Компьютерные технологии в образовательном процессе по физической культуре в вузе: Монография.* – СПб.: СПбГТУ, 1997. – 153 с.
2. Богданов В. М, Пономарев В. С., Соловое А. В. *Информационные технологии обучения в преподавании физической культуры // Теория и практика физической культуры.* – 2001. – №8. – С. 55-59.
3. Железняк Ю. Д., Воробьева Е. Л. *Факультеты физической культуры: от информационного обеспечения – к информационным технологиям // Новые направления в системе подготовки специалистов физической культуры и спорта и оздоровительной работы с населением.* – Ижевск, 1999. – С. 180-183.
4. Петров П. К. *Современные информационные технологии в подготовке специалистов по физической культуре и спорту (возможности, проблемы, перспективы) // Теория и практика физической культуры.* – 1999. – №10. – С. 6-9.
5. Журняк Б. И., Гуржевская В. Ф. *Инновационные технологии в информационных системах при подготовке кадров по физической культуре и спорту // Культура народов Причерноморья – 2004.* – Т. 2. – № 48. – С. 187-192.
6. Богданов В. М., Пономарев В. С., Соловое А. В. *Использование современных информационных технологий в теоретической и методико-практической подготовке студентов по физическому воспитанию / Матер. всерос. науч.-практ. конф.* – СПб., 2000. – С. 17.
7. Воскресенская Н. Н. *Информационное обеспечение коммерческих физкультурно-спортивных организаций: автореф. дис. ... к-та пед. наук / СПб., 2003.*
8. Розин Е. Ю. *Компьютерная реализация педагогической диагностики и контроля за физическим состоянием и специальной*

подготовленностью спортсменов (на примере гимнастики) // Теория и практика физической культуры. – 1995. – № 3. – С. 19-22.

9. *Богіно В. І., Петрова О. Г., Бєсєдна Л. Л., Гладківська О. В. Система підтримки прийняття рішень у спорті – СУБІСПАРТ // Експрес-новини: наука, техніка, виробництво. – 2001. – № 1-2. – С. 13-16.*

10. *Містулова Т. Є. Інформаційне забезпечення підготовки спортсменів високої кваліфікації // Актуальні проблеми фізичної культури і спорту. – 2004. – №4. – С. 12-18.*

11. *Шаркевич И. В., Марусин Д. В., Коваленко Т. Г. Применение мультимедиа-технологий для корректировки и исследования динамики общеразвивающих упражнений // Матер, между нар. конф. “Организация и методика учебного процесса, физкультурно-оздоровительной и спортивной работы ”. – 2000.*

12. *Федеральный портал “Информационно-коммуникационные технологии в образовании” (<http://ict.eclu.ru/>)*

13. *Макаров А. В., Трофимова З. П., Вязовкин В. С., Гафарова Ю. Ю. Учебно-методический комплекс: модульная технология разработки: Учебно-методич. пособие. – Мн. РИВШ ГУ, 2001. – 118 с.*

14. *Хресточевский С. Л. Электронные мультимедийные учебники и энциклопедии // Информатика и образование. – 2000. – № 2. – С. 67-69.*

15. *Образовательные электронные издания и ресурсы // Учебно-методическое пособие для студентов педагогических вузов и слушателей системы повышения квалификации работников образования / Курск: КТУ, Москва: МИИ У 2006. – 98 с.*